

M.A (SANSKRIT) SEMESTER - 2 (CBCS) Examination**March/April – 2026 (As Per Syllabus Year-2023)****Vedanga: Nirukta Adhyaya- 1-2 and Chhanda (Core)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સાથે સમજાવો.	(૧૪)
Que-1	Explain any two of the following with reference to context.	(14)
	૧) इन्द्रियनित्यं वचनमौदुम्बरायणः ।	
	૨) ते निगन्तव एव सन्तो निगमनान् 'निघण्टव' उच्यन्त इत्यौपमन्यवः ।	
	૩) भावप्रधानमाख्यातं, सत्त्वप्रधानानि नामानि ।	
	૪) व्याकरणस्य कार्त्स्न्यं स्वार्थसाधकं च ।	
પ્રશ્ન-૨ (અ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શબ્દોના યાસ્કાનુસાર નિર્વચન આપો.	(૦૭)
Que-2 (A)	Give etymology with reference to 'યાસ્ક' any two of the following.	(07)
	૧) राजपुरुषः ।	(૩) गौः ।
	૨) हिरण्यम् ।	(૪) आदित्यः ।
પ્રશ્ન-૨ (બ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદોનાં લક્ષણ આપી તેનું બંધારણ સોદાહરણ સમજાવો.	(૦૭)
Que-2 (B)	Define any two of the following metres and explain their structure with illustrations.	(07)
	૧) शशिवदना ।	(૩) द्रुतविलम्बित ।
	૨) इन्द्रवज्रा ।	(૪) वंशस्थविलम् ।
પ્રશ્ન-૩	યાસ્કાનુસાર નિર્વચનનાં સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.	(૧૪)
Que-3	Discuss the principles of etymology according to 'યાસ્ક'.	(14)
	અથવા / OR	
પ્રશ્ન-૩	મંત્રોના અનર્થકત્વ વિષે કૌત્સના મતની નિરુક્ત મુજબ ચર્ચા કરો.	
Que-3	Discuss Kautsa's view on the meaningless of 'મંત્ર' according to 'નિરુક્ત'.	
પ્રશ્ન-૪	છંદશાસ્ત્રના ઉદ્ભવ અને વિકાસ પર નોંધ લખો.	(૧૪)
Que-4	Write a note on the origin and development of 'છંદશાસ્ત્ર'.	(14)
	અથવા / OR	
પ્રશ્ન-૪	છંદશાસ્ત્રની સંજ્ઞાઓ સમજાવી વૃત્ત અને જાતિનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.	
Que-4	Explain the concept of 'વૃત્ત', and 'જાતિ' by explaining the 'છંદશાસ્ત્રીયસંજ્ઞા'	
પ્રશ્ન-૫	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.	(૧૪)
Que-5	Write short notes on any two of the following.	(14)
	૧) निघण्टु ।	
	૨) वसन्ततिलका-छन्द ।	
	૩) षड्भावविकाराः ।	
	૪) मात्रागणः ।	
